

اهمیت مسئولیت‌شناسی از نظر اسلام

باید توجه داشت که خداوند انسان را نسبت به برخی چیزها مسئول قرار داده است بطور کلی انسان، در برابر خود، خانواده و جامعه، مسئول می‌باشد که این مسئولیت‌پذیری را به نحو احسن انجام دهد.

باید توجه داشت که خداوند انسان را نسبت به برخی چیزها مسئول قرار داده است بطور کلی انسان، در برابر خود، خانواده و جامعه، مسئول می‌باشد که این مسئولیت‌پذیری را به نحو احسن انجام دهد. به گزارش خبرنگار دین و اندیشه خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، دو ویژگی در انسان از بالاترین ویژگی‌هاست؛ تعهد باوری و مسئولیت‌شناسی، دیگری عاطفه‌گستری و مردم‌دوستی که اساس روابط انسانی و انسانی شدن روابط فردی و اجتماعی، بر این دو محور استوار است.

به مقدار رشد و نفوذ این دو ویژگی، در فرهنگ تربیتی و اندیشه فردی و اجتماعی، راه انسجام یافتن گروه‌های اجتماعی هموار می‌گردد و جامعه به سامانی درخور می‌رسد.

در صورت ناشناخته بودن این دو معیار، نابسامانی‌های گوناگون، جامعه را فرا می‌گیرد و روابط اجتماعی را متزلزل و متلاشی می‌سازد در راستای مفهوم مسئولیت‌شناسی به آیات قرآنی و احادیث نبوی اشاره می‌کنیم:

خداوند در قرآن سوره احزاب می‌فرماید: هنگامی که با خداوند پیمان بستید، پیمان نگاه‌دار (و مسئولیت‌شناس) باشید و سوگندهای موکد خود را که خداوند را ضامن خویش قرار داده‌اید مشکنید؛ زیرا که خداوند می‌داند چه می‌کنید! و مانند آن زن مباشید که رشته خود را پس از بافتنی محکم، پنبه می‌کرد...

خداوند در سوره توبه می‌فرماید: از مومنان مردانی‌اند که به آنچه با خدا پیمان بستند به راستی وفا کردند. برخی از آنان به شهادت رسیدند و برخی (دیگر) چشم به راه (شهادت)‌اند؛ و هرگز پیمان خود را تغییر ندادند.

پیامبر(ص) در حدیثی در رابطه با مسئول بودن افراد می‌فرماید: همه شما شبانید و همه در شبانی خود مسئول هستید؛ حاکمی که بر مردم حکم می‌راند شبان است و نسبت به مردم مسئول است، مرد، شبان خانواده است و در برابر آنان مسئول است و زن شبان خانواده شوهر و فرزندان‌ش می‌باشد و در برابر آنان مسئول است. آگاه باشید که همه شما شبانید و همه در شبانی مسئولید.

امام علی (ع) نیز می‌فرماید: انسان مومن... آنچه را باید نگاهداری کند، تباه نمی‌سازد.

امام باقر (ع) به نقل از پیامبر (ص) فرمودند: ای قاریان قرآن! از خدای بزرگ بپرهیزید در (اعتقاد و عمل به) آنچه از کتاب خود به شما تعلیم داده است؛ زیرا که من مسئولم و شما نیز مسئولید. من در تبلیغ رسالت مسئولم و شما در عمل به آنچه از کتاب خدا و سنت من دریافت کردید مسئولیت دارید.

امام باقر (ع) می‌فرماید: از سستی (و سهل‌انگاری) در مورد چیزهایی که عذری (برای سهل‌انگاری) ندارید، دوری کنید. پی نوشت:

سوره احزاب (33) 23

سوره توبه (9) 111

بحار الانوار 184/37

کافی 2/606

تحف العقول 207

منابع:

الحیات نوشته حکیمی